

Gjerdrum kommune
postmottak@gjerdrum.kommune.no

Oslo, 28. august 2018

Uttalelse til planprogram for Kommuneplanens arealdel 2018-2030

Det vises til «*Rullering av kommuneplanens arealdel*» på Gjerdrum kommune sine nettsider. Høringen gjelder forslag til planprogram for arealdelen til Gjerdrum kommuneplan 2018-2030.

FNF Akershus synes Gjerdrum kommune har mange gode målsetninger for kommuneplanens arealdel. Vi savner henvisning til noen nasjonale og regionale føringer: stortingsmeldingene om naturmangfold og friluftsliv, folkehelseloven og regionale plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Akershus og ber om at disse blir inkludert. Vi minner om og utdyper også viktigheten av å fortette med kvalitet i områdene der boligutbyggingen skal bli størst, dvs. godt kunnskapsgrunnlag om naturverdiene og bruken av området, verdien av ivaretagelse av sammenhengende grønne og blå strukturer og naturområder av stor størrelse og nærhet til grøntområder for befolkningen. Vi ber også kommunen ha et helhetlig perspektiv på arealplanleggingen i kommunen.

Kort om hva FNF Akershus er opptatt av og hvorfor

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og muligheten for å drive friluftsliv i fylket.

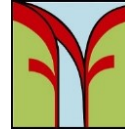
I vår tid dør arter ut tusen ganger raskere enn normalt. Den største trusselen er arealendringer. FNF Akershus er opptatt av å motvirke tap av biologisk mangfold, sikre leveområder og spredningskorridorer og sørge for at vi ikke mister økosystemtjenester.

Inaktivitet og psykiske plager er dagens største folkesykdommer. Opphold og fysisk aktivitet i naturen gir bedre fysisk og mental helse. FNF Akershus er opptatt av tilgang til naturområder og god tilrettelegging for friluftsliv - som er et viktig lavterskeltilbud som kan brukes av alle, uansett alder og ferdigheter.

2.3 Andre nasjonale og regionale føringer

FNF Akershus er glad for at viktige overordnede føringer er listet opp under dette kapittelet. Vi savner allikevel noen som bør være med i kommunens planarbeid:

- [Meld. St. 14 \(2015–2016\) Natur for livet — Norsk handlingsplan for naturmangfold](#) da særlig kap. 5.4 om arealforvaltning og kap. 9 om lokale og regionale myndigheters ansvar
- [Folkehelseloven](#) – da særlig kap. 2 om kommunens ansvar
- [Meld. St. 18 \(2015–2016\) Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)
- [Handlingsplan for friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet](#)

Akershus fylkeskommune vedtok i desember 2016 [«Aktivitetsløftet - regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus for 2016-2030»](#). Planen beskriver den nye, langsiktige og samlete satsing på fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus, for å løse felles regionale behov. Hvert år arrangeres også «Aktivitetsløft-seminaret», en årlig møteplass mellom fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner i fylket som gir en unik mulighet for samarbeid for alle som bidrar til å utvikle fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus. Gjerdrum kommune oppfordres til å delta på dette. Tiltak som inngår i handlingsprogrammet kan motta økonomisk støtte til oppfølging av den regionale planen «Aktivitetsløftet».

4. Målsetninger

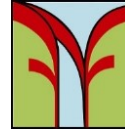
Det er flott at Gjerdrum kommune følger opp areal- og transportplanen og på denne måten legger opp til knutepunktutvikling og byggegrenser. FNF Akershus vil minne om viktigheten av å fortette med kvalitet i områdene der boligutbyggingen skal bli størst, som tettstedet Ask. Det betyr å ha et godt kunnskapsgrunnlag som sier noe om naturverdiene og bruken av området som skal fortettes, ivareta grønne lunger, korridorer og ferdselsårer for arter og befolkningen og ha et helhetlig perspektiv på arealplanleggingen i kommunen.

Arealplanlegging og friluftsliv

FNF Akershus synes det er kjempefint at Gjerdrum kommune fokuserer på folkehelse gjennom gang- og sykkelfelt framfor tilrettelegging for bil. Det er også flott med fokus på aktive ferdselsårer og aktive pendlerstrekninger mellom tettsteder. For de minst aktive gruppene er god tilrettelegging, trygghet, enkel og nær tilgang til rekreasjonsområder viktig. Det er derfor svært viktig å ivareta nærfriluftsområder og ferdselsårer/smug og smett og sikre og ta vare på alle barnetråkk. Nasjonale retningslinjer for kommunale grønnstrukturplaner fastslår at det bør være mindre enn 500 meter fra bolig til nærmeste grøntområde eller turveinett (Handlingsplan for friluftsliv, 2018). Alle boligområder bør ha lett tilgang til marka ved at det legges til rette for dette allerede i planleggingsfasen. Det koster lite å legge inn merkede og skilte turveier/turstier fra gangvei og P-plasser til friluftsområdene. Samtidig er enkel tilgang til marka og andre grønne områder et godt salgsargument for utbygger.

Arealplanlegging og naturmangfold

Naturmangfold omfatter både arter og naturtyper (på land og i vann) og ivaretas av naturmangfoldloven med sine forskrifter. For å ivareta naturmangfold er det avgjørende at det sikres noen urørte større grøntområder. Dette skyldes blant annet at en del arter (spesielt arealkrevende arter) kun kan overleve på lang sikt hvis arealene er store nok. Bare da vil man kunne opprettholde en kjerne av intakt natur upåvirket av kanteffekter mot bebyggelse/samferdsel, uten nevneverdig påvirkning av fremmede arter (spredning fra hager, anleggsvirksomhet o.l.) og uten omfattende slitasje. For å unngå tap av biologisk mangfold er det i tillegg nødvendig å sikre ivaretagelse av et nett av mindre naturområder (grønne lunger, kantsoner o.l.) med forbindelseslinjer slik at mange arter har mulighet for spredning i landskapet. Elve-nettverk og omkringliggende vegetasjon (kantsoner) i urbane, skogs- og jordbrukslandskap fungerer eksempelvis som nøkkelkomponenter i blå-grønn infrastruktur: De fremmer biologisk mangfold, leverer viktige økosystemtjenester (f.eks. rent vann) og er områder for rekreasjon og fritidsaktiviteter (f.eks. fiske, vandring, fugletitting).

Etter naturmangfoldloven skal det ikke legges opp til utbygging av et område uten at naturmangfoldet er kartlagt eller vurdert nærmere, med mindre man kan sannsynliggjøre at naturkvaliteter ikke finnes. Det er svært viktig med godt nok kunnskapsgrunnlag for beslutninger tas.

Vi mener:

- Kommunen bør etterstrebe å være [arealnøytral](#) og fortette med kvalitet for å sikre bærekraftig arealbruk med sammenhengende økosystemer.
- Kommunen må samarbeide om helhetlige strategier for arealbruk med nabokommuner for å hindre bit for bit utbygging.
- Kommunen må ivareta nærfriluftsområdene og grønne ferdselsårer.
- Kommunen må sikre maks 500 m til nærmeste turvei/grøntområde for alle boliger.
- Kommunen må ivareta naturområder både for naturmangfold og for utøvelse av friluftsliv og ivareta forbindelseslinjer mellom disse.
- Kommunen må ha et godt kunnskapsgrunnlag for natur- og friluftsverdier før beslutninger rundt arealplanlegging tas.

6. Muligheter for medvirkning

Kommunene får mer og mer ansvar for forvaltning av natur, friluftsliv og folkehelsearbeid. Lokale natur- og friluftslivsorganisasjoner sitter på en enorm kunnskap, og vi ber om å bli inkludert i videre prosesser der innhenting av kunnskap om natur- og friluftsverdier/-interesser i kommunen. Ta gjerne kontakt med FNF Akershus eller natur- og friluftslivsorganisasjonene direkte for informasjon og samarbeid om ønskelig.

Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet med planen.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Fylkeskoordinator
FNF Akershus

Forum for Natur og Friluftsliv Akershus er et samarbeidsnettverk mellom 13 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus: Den Norske Turistforening Oslo og Omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus, Akershus og Oslo Orienteringskrets, Oslo og Omland Friluftsråd, Skiforeningen, Norges Jeger- og Fiskerforbund – Akershus, Oslofjordens friluftsråd, Norsk Organisasjon for Terrengsykling – Oslo og Omegn, Norsk Ornitologisk Forening avd. Oslo og Akershus, Nesodden Kajakklubb, Østmarkas Venner, Lillomarkas Venner og Bærum Natur- og Friluftsråd.